

KOMPENDIUM WIEDZY DLA ROLNIKA

Anna Kaliszewska

CIĘCIE ROŚLIN OZDOBNYCH

JAKO ELEMENT
ROZWOJU FUNKCJI
SPOŁECZNO-EDUKACYJNYCH
GOSPODARSTW ROLNYCH

Lubań • 2025

Plan
Strategiczny dla
Wspólnej
Polityki
Rolnej
na lata 2023-2027

Krajowa
Sieć
Obszarów
Wiejskich+

PODR
POMORSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
W LUBANIU

Dofinansowane przez
Unię Europejską

*Materiał dofinansowany ze środków UE w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027
Materiał opracowany przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej
na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi*

Wydawca:
Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu
Lubań, ul. Tadeusza Maderskiego 3
83-422 Nowy Barkoczyn
tel. 58 326-39-00
e-mail: sekretariat@podr.pl
www.podr.pl

Autor:
Anna Kaliszewska

Nakład:
2000 szt.

Skład i druk:
Drukarnia **ReMI**, www.remi.com.pl

Wszystkie prawa zastrzeżone.

ISBN: 978-83-63125-78-3

Rok wydania:
2025

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Broszurę opracowano w ramach Planu operacyjnego KSOW+ na 2025 rok. Tytuł operacji: „Kompendium wiedzy dla rolnika”

Operacja „Kompendium wiedzy dla rolnika” dofinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Schemat II Pomocy Technicznej WPR 2023-2027 – Wsparcie operacji realizowanych w ramach KSOW+. Operacja realizowana przez Pomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Lubaniu. Instytucja Zarządzająca Planem Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wstęp

Współczesne rolnictwo nie ogranicza się już jedynie do produkcji żywności, lecz coraz częściej obejmuje również działalność o charakterze edukacyjnym i społecznym. W ramach tego procesu, gospodarstwa rolne, szczególnie te, które podejmują działalność agroturystyczną, stają się przestrzenią nie tylko pracy i produkcji, ale także nauki i integracji społecznej. Jednym z interesujących działań dla społeczności jest cięcie roślin ozdobnych, które może pełnić rolę nie tylko w kontekście pielęgnacji ogrodów, ale również jako ważne narzędzie w edukacji ekologicznej, rozwijaniu umiejętności praktycznych czy organizowaniu różnorodnych wydarzeń społecznych.

Cięcie roślin ozdobnych to czynność, która wymaga precyzyjnej wiedzy na temat biologii roślin, ich cyklu wzrostu oraz technik pielęgnacyjnych. Jest to zatem doskonała okazja do wprowadzenia uczestników warsztatów czy kursów do zagadnień związanych z ogrodnictwem, przyrodą oraz zrównoważonym rozwojem. Działalność taka może być wykorzystywana w ramach różnorodnych form edukacji (gospodarstwa edukacyjne), od zajęć dla dzieci po programy skierowane do dorosłych, w tym seniorów czy osób z niepełnosprawnościami (gospodarstwa opiekuńcze). Gospodarstwa rolne, które angażują się w takie działania, tworzą przestrzeń do nauki, ale także do integracji różnych grup społecznych, promując zdrowy styl życia, aktywność na świeżym powietrzu oraz szacunek do środowiska.

W kontekście funkcji społeczno-edukacyjnych gospodarstw cięcie roślin ozdobnych może pełnić znaczącą rolę w budowaniu więzi międzyludzkich. Zajęcia ogrodnicze stwarzają możliwość wspólnej pracy, co sprzyja budowaniu relacji, integracji mieszkańców wsi z turystami, a także wzmocnieniu poczucia wspólnoty. Warsztaty cięcia roślin czy kursy dotyczące pielęgnacji ogrodów mogą być także sposobem na rozwijanie lokalnych tradycji ogrodniczych, promowanie bioróżnorodności oraz edukację w zakresie zrównoważonego ogrodnictwa.

Warto również zauważyć, że cięcie to proces, który nie tylko poprawia estetykę przestrzeni, ale także wpływa na zdrowie roślin, ich kwitnienie czy owocowanie. Gospodarstwa, które wprowadzają ten element do swojej oferty, mogą oferować turystom, odwiedzającym ich tereny, szereg atrakcji związanych z pielęgnacją roślin, organizować pokazy czy festiwale kwiatów, co stanowi dodatkowo element przyciągający gości i wspierający rozwój turystyki wiejskiej.

Aleksander Mach

Dyrektor

*Pomorskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Lubaniu*

Spis treści

Wstęp.....	1
1. Rodzaje cięcia roślin ozdobnych.....	3
1.1. Cięcia pielęgnacyjne	3
1.2. Cięcia formujące	4
2. Kalendarz cięcia roślin ozdobnych.....	5
3. Narzędzia.....	8
4. Schematy cięcia (wybrane okazy)	10
4.1. Krzewinki i półkrzewy	12
4.2. Krzewy.....	13
4.3. Drzewa	16
Bibliografia	20

1. RODZAJE CIĘCIA ROŚLIN OZDOBNYCH

1.1. Cięcia pielęgnacyjne

Cięcie pielęgnacyjne ma na celu poprawę zdrowia roślin, ich estetyczny wygląd oraz stymulowanie prawidłowego wzrostu. Skupia się na eliminacji części rośliny, które mogą ją osłabiać lub wpływać negatywnie na jej wygląd bądź zdrowie.

- **Cięcie sanitarne** - polega na usunięciu uszkodzonych, chorych lub obumarłych pędów, które mogą stanowić dla roślin potencjalne źródło infekcji.
- **Cięcie prześwietlające** - wykonywane jest w celu dopuszczenia do wnętrza korony większej ilości naturalnego światła słonecznego. Polega na wycinaniu drobnych gałęzi równomiernie na całej koronie. Zabieg ma na celu poprawę warunków świetlnych oraz wzrost poziomu wilgoci we wnętrzu korony.
- **Cięcie korygujące** - takim sposobem można przycinać drzewa i krzewy, które są już starszymi roślinami o nieprawidłowym kształcie koron. Korekcja polega na usunięciu pędów, które wyrastają do wnętrza, krzyżują się lub w jakikolwiek inny sposób deformują całość, usuwaniu konkurencyjnych pędów, które mogłyby za jakiś czas walczyć o dominację, co zaburza prawidłowy przebieg rozwoju korony.
- **Cięcie redukcyjne** - jego celem jest zmniejszenie wymiarów korony lub obciążeń związanych z nieprawidłowym rozwidleniem gałęzi. Stosowane najczęściej po klęskach żywiołowych.
- **Cięcie postarzające (weteranizujące)** - cięcie dotyczy drzew i krzewów sędziwych, polega na przycięciu pędów i wywołaniu efektu naturalnego pokroju, a także zmniejszenie oporu korony drzewa.
- **Cięcie odmładzające** - wymagają go starsze krzewy i drzewa. Polega ono na systematycznym pozbywaniu się potamanych i chorych gałęzi, a także starszych pędów. Jeżeli roślina jest zbyt mało rozgałęziona, można stare pędy przyciąć tuż przy ziemi. W ten sposób można pobudzić rośliny do wytwarzania nowych pędów, które będą wyrastać ze śpiących pąków.

1.2. Cięcia formujące:

Cięcie formujące ma na celu nadanie roślinie określonego kształtu i kierunku wzrostu. Jest to szczególnie ważne w przypadku roślin ozdobnych, które wymagają utrzymania estetycznego wyglądu, a także roślin, które mają pełnić funkcję żywopłotu czy ściany zieleni. Cięcie formujące może również wspomagać zdrowy rozwój rośliny, przez kontrolowanie jej struktury.

- **Cięcie żywopłotów** - to zabieg mający na celu nadanie roślinom tworzącym żywopłot pożądanego kształtu i struktury. Jest szczególnie istotny, gdy zależy nam na utrzymaniu estetycznego wyglądu żywopłotu oraz kontrolowaniu jego rozmiaru i gęstości. Może obejmować zarówno cięcie rośliny w celu uzyskania określonej formy, jak i usuwanie nadmiaru pędów, które zaburzają proporcje lub równomierność wzrostu.
- **Cięcie szpalerów.** Szpaler to rodzaj formy ogrodniczej, w której rośliny, najczęściej drzewa lub krzewy, są posadzone w jednym rzędzie wzdłuż ściany, ogrodzenia, alei lub innej wyznaczonej linii. Rośliny w szpalerach są systematycznie przycinane i formowane, aby uzyskać estetyczny, często wysoki i wąski kształt.
- **Cięcie artystyczne** - to forma cięcia, której celem jest uzyskanie estetycznych, dekoracyjnych efektów, a nie tylko poprawy zdrowia roślin czy utrzymanie porządku w ogrodzie. Cięcie artystyczne jest szczególnie popularne w ogrodach japońskich, stylizowanych przestrzeniach ogrodowych oraz w miejscach, gdzie rośliny mają pełnić funkcje dekoracyjne i stanowić element sztuki ogrodowej.
W szczególności warto wymienić takie formy cięcia, jak: **bonsai, topiary, palmeta, parasole, daszki, płaskie szpalery czy sznur.**

WAŻNE • UWAGA • PAMIĘTAJ

Pamiętaj, aby jednorazowo **NIE** usuwać więcej niż **około 15 procent całej masy korony**, ponieważ może to doprowadzić do obumarcia rośliny.

2. KALENDARZ CIĘCIA ROŚLIN OZDOBNYCH

Zasady, których należy przestrzegać podczas cięcia roślin:

1. Cięcie wykonuje się tylko przy suchej, najlepiej słonecznej pogodzie. Nie należy ciąć, kiedy jest mróz.
2. Miejsca po cięciu grubych gałęzi należy smarować maścią ogrodniczą lub farbą emulsyjną z dodatkiem środka grzybobójczego.
3. Nie wykonuj wiosennego cięcia drzew i krzewów na roślinach, które płaczą, m.in.: klon, brzoza, winorośl czy aktinidia.
4. Nie należy ciąć iglaków, gdy wytwarzają przyrosty.

STYCZEŃ	- Nie należy wykonywać żadnych programowych cięć - Można uciąć utamaną gałąź lub wyrównać rany po rozłamanej koronie
LUTY	- W II połowie miesiąca można rozpocząć wycinanie starych konarów drzew i prześwietlanie koron - Można rozpocząć odmładzanie starych żywopłotów liściastych - Należy przyciąć nadmiernie zagęszczone pnącza winobluszcz, winorośl pachnąca - Pod koniec miesiąca można rozpocząć przycinanie iglaków - II połowa miesiąca to ostatni termin na cięcie klonów i glicynii
MARZEC	- Cięcie zagęszczające dla młodych roślin posadzonych teraz oraz ubiegłej jesieni - Przycinanie roślin kwitnących latem m.in. tawuła japońska, hortensja bukietowa, budleja, dereń rozłogowy - Dobry czas na pozimowe cięcie pielęgnacyjne: usuwanie starych, przemarzniętych, krzyżujących się, utamanych i wystających poza obręb korony gałęzi - Dobry czas na rozpoczęcie przycinania żywopłotów iglastych i liściastych - Dobry czas na rozpoczęcie przycinania drzew i krzewów iglastych - Dobry czas na rozpoczęcie przycinania powojników wg zasad dotyczących poszczególnych odmian - Cięcie traw ozdobnych - nie niżej niż 10 cm od gleby - Nie należy przycinać traw zimozielonych (np. turzycza japońska, kostrzewa niebieska). Obumarte liście należy wyskubywać palcami

KWIECIEŃ

- Dobry czas na przycinanie drzew i krzewów iglastych
- Dobry czas na przycinanie zimozielonych krzewów liściastych
- W I połowie miesiąca należy przyciąć róże, kiedy pąki na gałązkach zaczną nabrzmiewać
- Lawenda, wrzosa - przycinać poniżej ubiegłorocznych kwiatostanów
- Hortensja ogrodowa - martwe pędy należy wycinać, gdy krzew wypuści liście

MAJ

- Przycinanie, po przekwitnięciu, roślin kwitnących wczesną wiosną m.in.: forsycja, migdałek, tawuła, pigwowiec, tamaryszek, mahonia
- Przycinanie iglaków do połowy miesiąca, przed rozwijaniem się nowych przyrostów
- Ścinanie przekwitniętych kwiatostanów: lilak, kalina koreańska, piwonia drzewiasta
- Wrzośce - przycinanie poniżej przekwitniętych kwiatostanów
- Poduszkowe byliny skalne – przycinanie po kwitnieniu tuż przy ziemi, np. smagliczka, żagwin, gęsiówka
- Floksy – przycinanie w połowie, co drugiego pędu, aby przedłużyć kwitnienie i nadać ładny kształt kępie
- Strzyżenie żywopłotu z bukszpanu (przełom V-VI)

CZERWIEC

- Strzyżenie żywopłotu z bukszpanu (przełom V-VI)
- Skracanie tegorocznych przyrostów żywopłotów liściastych
- Skracanie tegorocznych przyrostów na żywych rzeźbach (topiary), aby nie straciły oczekiwanego kształtu
- Usuwanie przekwitniętych kwiatostanów m.in. azalia, rododendron
- Skracanie przekwitających gałązek m.in. kalina, żarnowiec, pęcherznica
- Skracanie pędów o połowę - chryzantemy, astry
- Przycinanie brzoź i klonów - pod koniec czerwca nie powinny już „płakać”

LIPIEC

- Skracanie tegorocznych przyrostów na żywych rzeźbach (topiary) oraz formowanych żywopłotach
- Usuwanie przekwitających kwiatów i kwiatostanów m.in. róża, tawuła japońska
- Skracanie pędów po kwitnieniu m.in. jaśminowiec, żylister, kolkwicz
- Cięcie wiśni ozdobnych – tylko, gdy są zbyt gęste lub gdy należy poprawić kształt korony

SIERPIEŃ	- Ścinanie przekwitających kwiatostanów bylin - Przycinanie iglaków – tylko do końca miesiąca - Przycinanie żywopłotów – jeśli to konieczne - Glicynia - skracanie długich przyrostów, zostawiając na pędzie 2-3 oczka - Koniec lata - możliwość przycinania drzew ozdobnych m.in. brzozy, klony, wiązy czy kasztanowce
WRZESIEŃ	- Od początku jesieni nie należy zasadniczo ciąć. Poważniejsze cięcia mogą zaszkodzić roślinom z powodu łatwiejszego rozwoju chorób grzybowych - Można odcinać gałązki: ułamane, uszkodzone bądź chore - Na bieżąco należy odcinać przekwitłe kwiatostany róż i budlei - Lawenda – po przekwitnięciu należy ścinać łodygi kwiatowe i skrócić liście
PAŹDZIERNIK	- Hortensja ogrodowa – przed otuleniem na zimę można ścinać kwiatostany z krótkim, kilkucentymetrowym kawałkiem łodygi
LISTOPAD	- Można skrócić przekwitnięte pędy róż wielokwiatowych i rabatowych, co ułatwia ich okrycie na zimę - Można ścinać gałązki zdrewniałych krzewów liściastych, z których wiosną można zrobić sadzonki i wysadzić do gruntu - Nie należy ścinać kwiatostanów traw wieloletnich i takich bylin jak rozchodnik okazały – uchroni to zawiązki nowych pędów znajdujących się tuż pod powierzchnią gruntu
GRUDZIEŃ	- Nie należy wykonywać żadnych programowych cięć - Można usuwać konary i gałęzie ułamane przez wiatr i śnieg - Należy pamiętać o smarowaniu miejsc po cięciu maścią ogrodniczą lub emulsją z dodatkiem środka grzybobójczego

3. NARZĘDZIA

Przed rozpoczęciem prac ogrodowych dokładnie oczyść, odkaż i naostrz wszystkie potrzebne narzędzia.

Nożyczki ogrodnicze do ścinania kwiatów - to narzędzie zaprojektowane specjalnie do precyzyjnego cięcia delikatnych roślin, w tym kwiatów, ziół i drobnych pędów. Charakteryzują się cienkimi, ostrymi ostrzami, które pozwalają na czyste cięcie bez szarpania, co jest szczególnie ważne w przypadku wrażliwych kwiatów.

Sekator ogrodniczy - to jedno z podstawowych narzędzi w ogrodzie, które służy do precyzyjnego cięcia gałęzi, pędów, krzewów, drzew owocowych i innych roślin. Jest to narzędzie niezbędne do pielęgnacji ogrodu, pozwalające na przycinanie roślin w sposób, który sprzyja ich zdrowemu wzrostowi, a także na poprawę wyglądu roślin.

Rodzaje sekatorów:

- **Sekator jednoręczny.** Najczęściej używany do cięcia cienkich i średnich gałęzi. Jego konstrukcja pozwala na wygodne trzymanie sekatora w jednej ręce.
- **Sekator dwuręczny.** Przeznaczony do cięcia grubych gałęzi. Posiada długie ręczki, które umożliwiają wygodne przenoszenie siły potrzebnej do cięcia.
- **Sekator do cięcia anatomicznego.** Posiada specjalny mechanizm, który umożliwia cięcie pod odpowiednim kątem, dzięki czemu cięcia są precyzyjniejsze i mniej szkodliwe dla rośliny.

Duży sekator dwuramienny (znany również jako sekator do cięcia grubszych gałęzi) to narzędzie ogrodnicze przeznaczone do pracy z większymi, twardszymi gałęziami i pędami. Jest to sekator o długich rękojeściach, który umożliwia uzyskanie większej siły cięcia, co pozwala na skuteczne przycinanie grubszych gałęzi niż te, które można by przeciąć tradycyjnym sekatorem jednoręcznym.

Piłka „lisi ogon” to specjalistyczne narzędzie ogrodnicze, które jest szczególnie przydatne do cięcia grubych gałęzi i konarów. Charakteryzuje się unikalnym, zakrzywionym ostrzem, które umożliwia wygodne i efektywne cięcie gałęzi, nawet o dużych średnicach. Ze względu na swoją konstrukcję lisi ogon jest narzędziem, które może znacznie ułatwić przycinanie większych drzew i krzewów, zwłaszcza w ogrodach przydomowych i sadach.

Nóż ogrodniczy „sierpak” to bardzo praktyczne narzędzie, które sprawdzi się w codziennych pracach ogrodowych, takich jak cięcie młodszych pędów, przycinanie gałęzi, zbiorów owoców i warzyw, a także w pracach bardziej precyzyjnych, wymagających ostrożności i dokładności. Charakteryzuje się zakrzywionym ostrzem o stosunkowo szerokim i wyraźnie zwężającym się końcu, co umożliwia łatwe cięcie w ciasnych przestrzeniach oraz wygodne przycinanie cienkich i średnich gałęzi.

Nożyce ogrodnicze to narzędzie niezbędne w każdym ogrodzie, ułatwiające pielęgnację roślin i ich przycinanie w sposób precyzyjny i efektywny. Właściwie używane, pozwolą na utrzymanie zdrowia roślin i nadanie im odpowiedniej formy, a także poprawią estetykę ogrodu.

Rodzaje nożyc ogrodniczych:

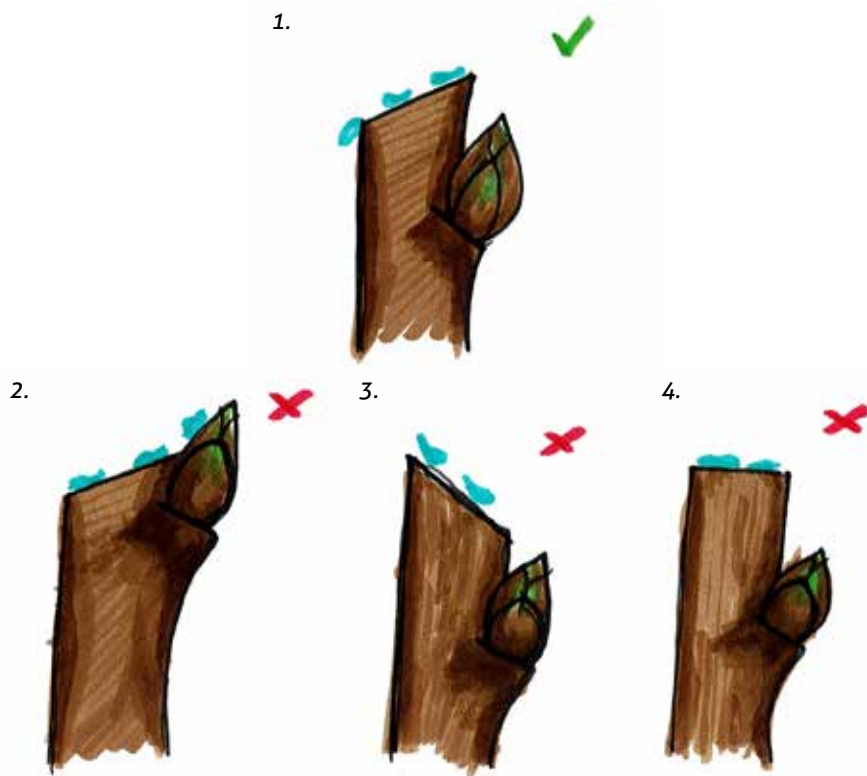
- **Nożyce jednoręczne** – stosowane do cięcia cienkich gałęzi, pędów, kwiatów, liści. Są lekkie i wygodne w użyciu.
- **Nożyce dwuosobowe** – większe nożyce, które mogą być używane do cięcia większych pędów lub w większych ogrodach, często wymagają użycia obu rąk.
- **Nożyce z teleskopowymi rączkami** – przeznaczone do cięcia gałęzi znajdujących się wyżej, wyposażone w rączki, które można wydłużyć, aby osiągnąć większy zasięg.

Przykładowe narzędzia do cięcia roślin

4. SCHEMATY CIĘCIA (wybrane okazy)

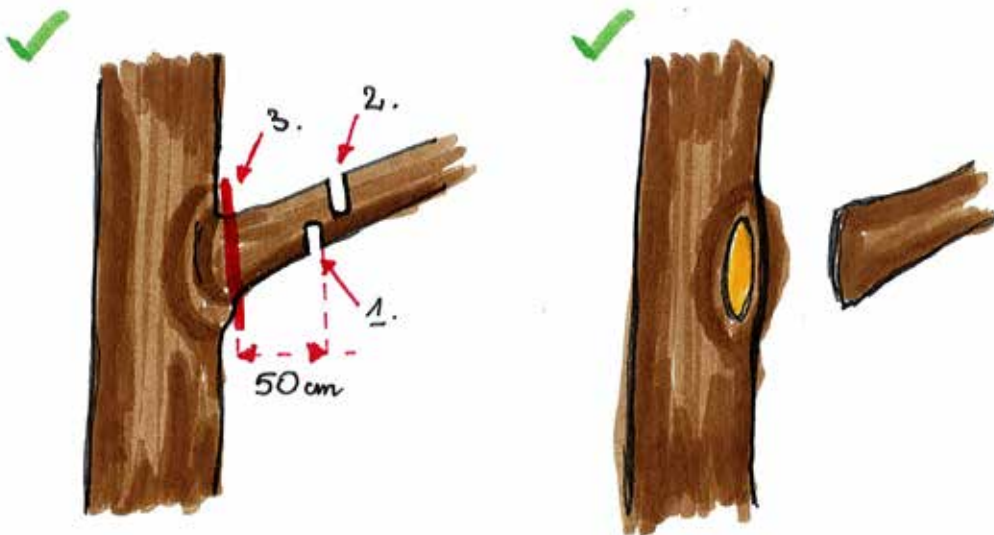
Skracanie - cięcie nad pąkiem lub parą pąków. Cięcie wykonuje się tuż nad pąkiem, najlepiej 0,5-1 cm powyżej niego. Dzięki temu unikamy przypadkowego uszkodzenia pąka. Używając sekatora, wykonuje się cięcie pod kątem 45 stopni, aby woda nie gromadziła się na powierzchni cięcia. Dzięki temu zmniejsza się ryzyko choroby. Jeśli cięcie jest wykonane powyżej pąka, należy uważać, aby było ono czyste i proste, by nie uszkodzić pąka ani nie zostawić zbyt długiego kikuta.

1. *Prawidłowe cięcie pędu - pod kątem 45 stopni. Krawędź cięcia znajduje się 1 cm nad szczytem pąka.*
2. *Nieprawidłowe cięcie – szczyt pąka znajduje się wyżej niż krawędź cięcia.*
3. *Nieprawidłowe cięcie – krawędź cięcia skierowana jest w stronę pąka, grozi zalaniem pąka.*
4. *Nieprawidłowe cięcie – krawędź cięcia poprowadzona płasko może spowodować gnicie pędu.*

Wycinanie – bezpieczne odcinanie konarów. Zanim przystąpi się do wycinania konarów lub grubych gałęzi, należy ocenić stan rośliny. Upewniając się, że cięcie jest rzeczywiście konieczne – może chodzić o usunięcie uszkodzonego, chorego lub nadmiernie rozrastającego się fragmentu. Zawsze należy zastanowić się, czy usunięcie gałęzi nie wpłynie negatywnie na kształt rośliny. Nie powinno się usuwać zbyt dużych gałęzi naraz, szczególnie u roślin o rozbudowanej koronie, ponieważ może to osłabić całą roślinę.

Metoda cięcia dla dużych gałęzi (na trzy etapy):

1. *Rozpocznij cięcie na zewnątrz gałęzi, około 50 cm od miejsca, w którym chcesz usunąć konar. Wykonaj cięcie od spodu, aby zapobiec jej złamaniu podczas dalszego cięcia.*
2. *Wykonaj kolejne cięcie nieco wyżej, powyżej pierwszego cięcia, ale bardziej poziomo. To pomoże utrzymać gałąź w pozycji, która nie spowoduje jej nagłego opadnięcia.*
3. *Wykonaj czyste cięcie tuż przy pniu lub głównym konarze, aby nie zostawić wystających fragmentów, które mogłyby ulec gniciu.*

Unikanie szarpania: podczas cięcia dużych gałęzi kontroluj ich spadek. Jeśli gałąź jest zbyt duża, użyj liny, aby ją zabezpieczyć, a następnie stopniowo obcinaj ją kawałek po kawałku.

4.1. Krzewinki i półkrzewy

Lawenda

Lawenda - pierwsze cięcie

Lawenda - cięcie letnie

Pierwsze cięcie wykonujemy tuż po posadzeniu. Lawendę skracamy do połowy albo nawet jednej trzeciej długości pędów. Jeśli sadziliśmy kwitnącą sadzonkę lawendy, usuwamy też wszystkie kwiaty, aby krzew szybciej się ukorzenił. Letnie cięcie lawendy polega na przycinaniu przekwitających kwiatostanów i bezlistnych łodyg. To pobudza ponowne kwitnienie lawendy, wspomaga jej zagęszczanie i formowanie, ponieważ nie traci energii na zawiązywanie nasion.

Wrzos i wrzosiec

Wrzos - cięcie wiosenne

Wrzosiec - cięcie po przekwitnięciu

Wrzosi i wrzośce każdego roku przycina się na „jeża”, skracając pędy poniżej przekwitniętych kwiatostanów, ale tak, aby na gałązkach pozostały zielone liście. Należy pamiętać, aby zewnętrzne pędy przycinać niżej niż środkowe – nadajemy roślinie półokrągły kształt.

4.2. Krzewy

✂ Azalia japońska, wielkokwiatowa

Azalia japońska – cięcie odmładzające

Azalia wielkokwiatowa - cięcie zagęszczające

Azalię można przyciąć po przekwitnięciu, aby zagęściła się i wypuściła nowe pędy. Końce gałązek o długości kilku lub kilkunastu centymetrów ści-
na się w zależności od rozmiarów danego okazu. Warto postarać się, aby nadać azalii zgrabny kształt.

✂ Forsycja

Forsycja - cięcie proste

Forsycja - cięcie precyzyjne

Forsycja potrzebuje systematycznego cięcia, które będzie powtarzane co roku lub co dwa-trzy lata wiosną po przekwitnięciu. Istnieją dwa sposoby cięcia forsycji. Jeden prostszy i szybszy, drugi wolniejszy i bardziej precyzyjny. Pierwszy sposób zakłada skrócenie o połowę wszystkich gałązek. Drugi: skracamy każdą z gałązek osobno o połowę lub jedną trzecią wysokości. Stare gałązki forsycji warto wycinać, ponieważ na nich pojawia się coraz mniej kwiatów, rozpoznać je można po ciemnym kolorze i chropowatej powierzchni.

Hortensja bukietowa, drzewiasta, ogrodowa

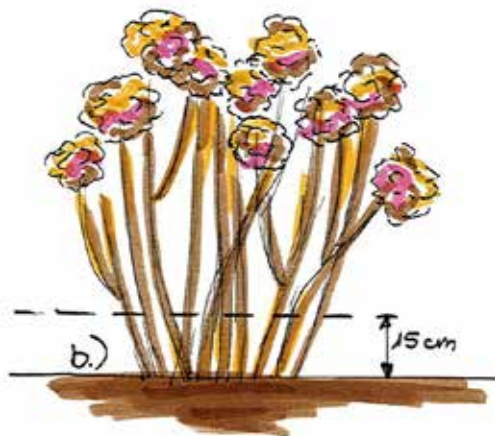

Hortensja bukietowa (rys. a)

Wiosną tniemy grubsze pędy nad 1-2 parą pąków, a pozostałe gałązki – cienkie, krótkie, pokładające się, wycinamy w całości. Co roku powtarzamy zabieg, aby krzew wypuścił olbrzymie kwiatostany.

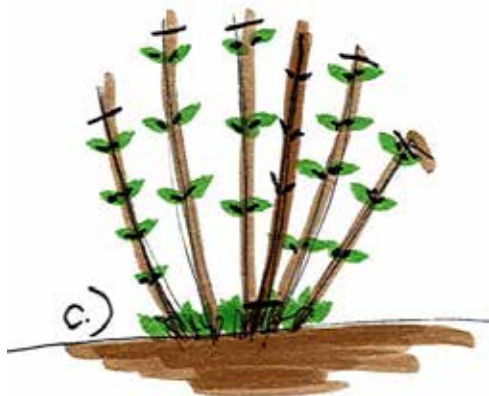
Hortensja drzewiasta (rys. b)

Można ją przycinać tak samo jak hortensję bukietową nad 1-2 parami pąków, jednak kiedy krzew jest zbyt rozrośnięty, łatwiejszym sposobem będzie przycięcie wszystkich grubszych pędów na wysokości 15-20 cm (nad 1 parą pąków) od ziemi.

Hortensja ogrodowa (rys. c)

Zawiązuje pąki kwiatowe przed zimą, dlatego należy uważać z jesennym lub wiosennym cięciem. Jesienią, przed okryciem, można odciąć przekwitłe kwiatostany. Wiosną po zdjęciu okrycia wycinamy pędy suche i przemarznięte. Jeśli nie zrobiliśmy tego na jesieni, to odcinamy przekwitnięte kwiatostany nad pierwszą parą pąków, z których rozwiną się kwiaty.

Krzewuszką cudowna

Latem skracaj pędy z przekwitłymi kwiatostanami. Cięcie należy wykonać tuż nad miejscem, z którego wyrasta młody pęd boczny.

Jeśli krzewuszką rozrosła się bardziej, niż tego oczekiwaliśmy, to możemy skrócić kilka najdłuższych gałęzi o jedną trzecią ich długości.

Przy odmładzaniu krzewu odcinamy nie więcej niż 2-3 najstarsze gałęzie.

Cięcie krzewuszką

Magnolia

Cięcie magnolii

Magnolia nie należy do krzewów, które potrzebują dużo cięcia, w tym przypadku tniemy tylko w sytuacjach awaryjnych: przy uszkodzeniach gałęzek, kiedy pędy pokładają lub krzyżują się i gdy są suche gałązki. W przypadku, gdy musimy skorygować krzew, ponieważ jedna z gałęzi wychodzi na ścieżkę - musimy poczekać do lata - będzie sucho i rana szybko się zabliźni.

Piwonia

Wiosną odcinaj zeschnięte i przemarznięte gałązki. Pamiętaj, aby ciąć nad zdrowym pąkiem. W przypadku starych krzewów można je odmłodzić, ścinając większość gałęzi ok. 20 cm nad ziemią. Należy zostawić 1-2 kwitnące gałęzie. Po kwitnieniu odcinaj zwiędnięte kwiatostany z kilkucentymetrowym fragmentem łodygi – nad widocznym poniżej pąkiem.

Cięcie piwonii

4.3. Drzewa

✂ Jabłoń ozdobna

Młode drzewko - wiosną skróć wszystkie gałązki o połowę, to pobudzi drzewko do wypuszczenia większej ilości pędów. Młode drzewka należy przycinać tylko wiosną, dlatego jeśli posadziłeś jabłoń jesienią – poczekaj z cięciem do kolejnego roku.

Starsze okazy - cięcie prześwietlające wykonuj w okresie od początku wiosny do początku lata. Utrzymuj koronę drzewka raczej luźną i przewiewną, aby do gałęzi położonych wewnątrz korony dochodziły promienie słoneczne.

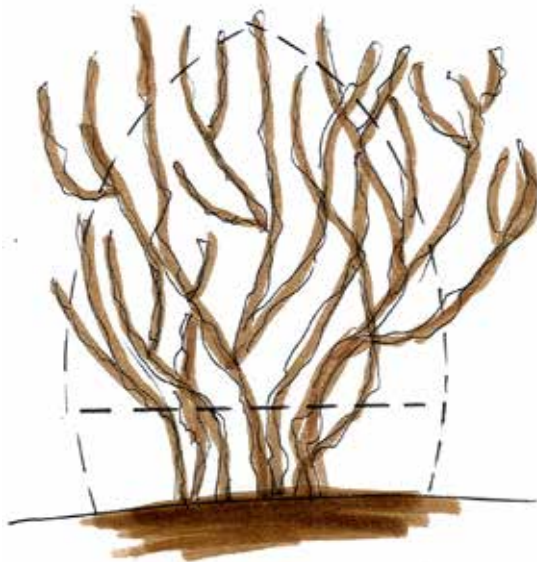
Cięcie wiosenne powoduje silny wzrost nowych pędów, natomiast cięcie w okresie letnim hamuje przyrost. W przypadku jabłoni ozdobnej łatwiej wykonywać cięcie wiosną.

✂ Śliwa wiśniowa

Śliwy bardzo dobrze reagują na cięcie, przez co można je dowolnie formować. Gdy chcemy zachować naturalny pokrój drzewka, należy wycinać tylko gałązki, które wyrastają poza obręb korony, chore, rosnące zbyt nisko albo krzyżujące się. Dobry termin cięcia śliwy przypada na lato, ponieważ wiosną, podczas wilgotnej pogody, drzewka łatwiej zapadają na choroby grzybowe. **Żelazna zasada cięcia wszystkich drzew pestkowych:** z cięciem wstrzymaj się do lata. Jedyny wyjątek wiosennego cięcia to konieczność wycięcia złamanych po zimie lub chorych gałęzi.

✂ Wierzba babilońska, iwa „Pendula”, „Hakuro-nishiki”

Wierzba babilońska (mandżurska) jest krzewem, który wymaga mocnego cięcia. Co roku na wiosnę można ścinać wszystkie pędy. Wysokość cięcia to około 20 cm od ziemi. Wierzba urośnie około 180 cm w okresie od wiosny do jesieni i będzie zgrabnym krzewem o naturalnym pokroju. Wierzba mandżurska nadaje się do formowanych ogrodów. W tym przypadku należy ją ciąć dwa razy w roku – wczesną wiosną i w czerwcu, nadając jej owalny kształt.

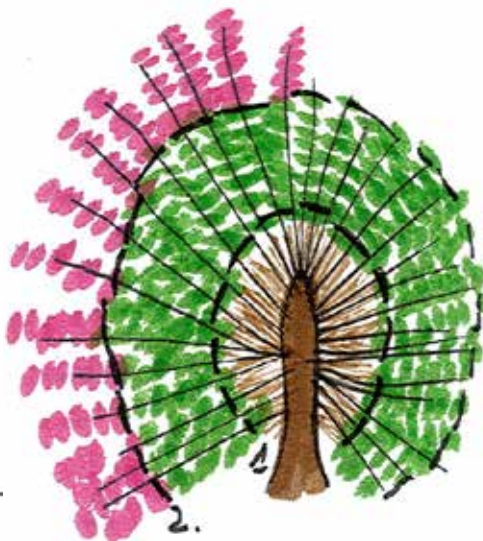

Wierzba iwa to ta wierzba, która wiosną zachwyca nas „kotkami” na pędach. Żeby „kotków” było jak najwięcej, trzeba pilnować cięcia, ponieważ pojawiają się one tylko na młodych gałązkach. Wiosną, zaraz po przekwitnięciu „kotków”, obetnij gałązki nad 3-4 pąkiem.

PAMIĘTAJ! Po cięciu posmaruj każdą ranę maścią ogrodniczą – wierzby są podatne na choroby grzybowe.

„Hakuro-nishiki” - cięcie pędów wiosną

1. Cięcie wiosenne; 2. Cięcie letnie

Wierzba „Hakuro-nishiki” jest znana z białoróżowych listków w końcowej części pędów. Aby listki lepiej się wybarwiały, potrzebuje cięcia. Wiosną, zanim rozwiną się liście, przytnij krótko wszystkie gałązki. Pamiętaj, aby podczas cięcia nadać roślinie kulisty kształt. Nie bój się ciąć! Wierzba wypuści pędy nawet z pąków na grubszym konarze. Latem należy wykonać jeszcze dwa cięcia, najlepiej w okolicy czerwca i sierpnia. Pięknie wybarwione listki będą ozdobą przez około dwa miesiące, po tym czasie zaczynają brązowieć, więc to odpowiedni moment, aby przyciąć pędy o połowę. Wierzba bardzo szybko wypuści nowe pędy i ozdobne listki. Takie cięcie należy powtórzyć w okolicy sierpnia, aby na koniec lata drzewko było ładne.

Świerk - cięcie zagęszczające

Świerk - cięcie ograniczające wzrost

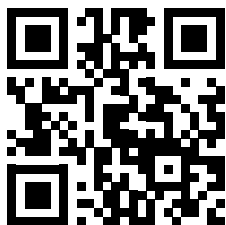
Świerki należą do tych roślin, które potrzebują cięcia, zanim zaczną przybierać zbyt duże rozmiary. Bez większego trudu można nadać im kształt gęstego stożka, kuli lub kuli na pniu. Młode okazy, których gałązki są rzadkie, potrzebują cięcia zagęszczającego, czyli przycinania końców gałązek. Cięcie należy wykonywać w taki sposób, aby na każdej gałązce została chociaż jedna para pąków. Takie cięcie wykonujemy dwa razy w sezonie – wiosną zanim rozwiną się nowe przyrosty i latem w okresie od połowy lipca do połowy sierpnia. W momencie, kiedy świerk zaczyna być zbyt duży, należy ograniczyć jego wzrost. W tym przypadku zacznij wiosną: zetnij górę drzewka o jakieś 0,5 metra, a resztę gałązek skróć w taki sposób, aby nadać roślinie kształt ściętego stożka. Pamiętaj, że świerk nie powinien mieć więcej niż 4 metry, tak abyś stojąc na drabinie, miał możliwość swobodnego cięcia. Cięcie powtarzaj dwa razy w sezonie - wiosną i w połowie lata.

Bibliografia

- Alicja Grabowska, Lucyna Grabowska, „Szkółka cięcia – naucz się ciąć rośliny ozdobne w swoim ogrodzie” Wydanie I, rok: 2024, Wydawca: twójogrodnik BIBLIOTEKA, ISBN 9788360486115
- Heiko Hubscher, Helmut Pirc, Grossmann Gerd, „Vademecum cięcia roślin”, Rok: 2024, Wydawca: Multico, ISBN: 9788377632918
- Związek Szkółkarzy Polskich, wyszukiwarka roślin, strona [www: zszp.pl/wyszukiwarka-roslin](http://www.zszp.pl/wyszukiwarka-roslin)
- Wirtualny Atlas Roślin, strona [www: atlas.roslin.pl](http://www.atlas.roslin.pl)
- Atlas Roślin, strona [www: atlas-roslin.pl](http://www.atlas-roslin.pl)

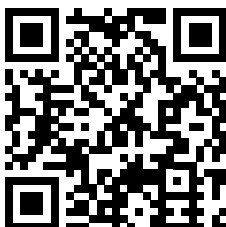
Zapraszamy na nasze profile internetowe.

WWW.PODR.PL

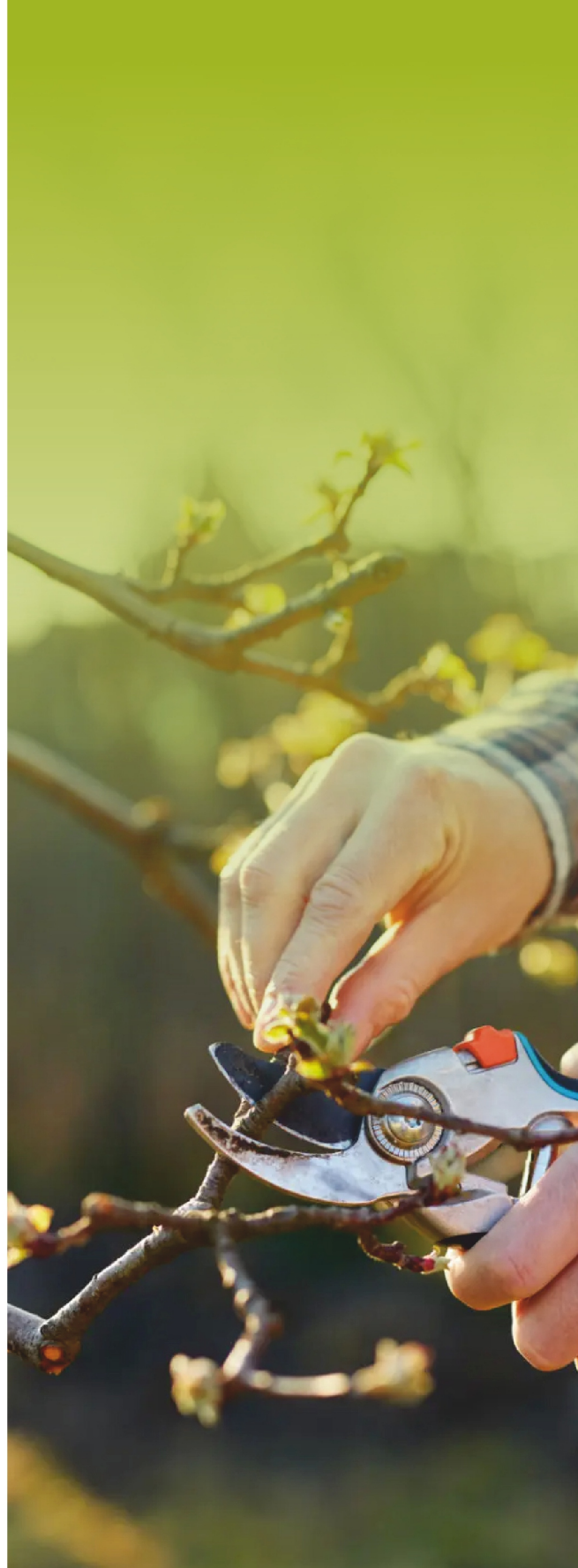
FACEBOOK

YOUTUBE

INSTAGRAM

POMORSKI OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W LUBANIU

Lubań, ul. Tadeusza Maderskiego 3, 83-422 Nowy Barkoczyn
tel. 58 326-39-00, e-mail: sekretariat@podr.pl

Oddział w Starym Polu

82-220 Stare Pole, ul. Marynarki Wojennej 21
tel. 55 270-11-11 lub 270 11 00, e-mail: starepole@podr.pl

PZDR w Bytowie

ul. Wojska Polskiego 33, 77-100 Bytów
tel.: 797 010 654
e-mail: bytow@podr.pl

PZDR w Pucku

ul. Wejherowska 5, 84-100 Puck
tel.: 797 010 663
e-mail: puck@podr.pl

PZDR w Chojnicach

ul. Długa 12, 89-600 Chojnice
tel.: 797 010 666
e-mail: chojnice@podr.pl

PZDR w Słupsku

ul. Aleja 3 Maja 44, 76-200 Słupsk
tel.: 797 010 589
e-mail: slupsk@podr.pl

PZDR w Cztuchowie

ul. Wojska Polskiego 1, 77-300 Cztuchów
tel.: 609 920 048
e-mail: czluchow@podr.pl

PZDR w Starogardzie Gdańskim

Nowa Wieś Rzeczna
ul. Rzeczna 18, 83-200 Starogard Gdański
tel.: 797 010 635
e-mail: starogard@podr.pl

PZDR w Gdańsku

ul. Z. Wróblewskiego 3, 83-000 Pruszcz Gdański
tel.: 607 930 419
e-mail: gdansk@podr.pl

PZDR w Malborku

ul. Marynarki Wojennej 21, 82-220 Stare Pole
tel.: 55 270 11 19
e-mail: malbork@podr.pl

PZDR w Kartuzach

ul. Kościuszki 12, 83-300 Kartuzy
tel.: 797 010 695
e-mail: kartuzy@podr.pl

PZDR w Nowym Dworze Gdańskim

ul. Plac Wolności 22, 82-100 Nowy Dwór Gdański
tel.: 665 433 533
e-mail: nowydwor@podr.pl

PZDR w Kościerzynie

ul. Przemysłowa 7F, 83-400 Kościerzyna
tel.: 797 010 622
e-mail: koscierzyzna@podr.pl

PZDR w Sztumie

ul. Mickiewicza 39, 82-400 Sztum
tel.: 693 970 004
e-mail: sztum@podr.pl

PZDR w Kwidzynie

ul. F. Chopina 42, 82-500 Kwidzyn
tel.: 517 923 222
e-mail: kwidzyn@podr.pl

PZDR w Tczewie

ul. 30 Stycznia 50, 83-110 Tczew
tel.: 797 010 690
e-mail: tczew@podr.pl

PZDR w Łęborku

ul. Wojska Polskiego 31, 84-300 Łębork
tel.: 797 010 584
e-mail: lebork@podr.pl

PZDR w Wejherowie

Osiedle Przyjaźni 1/B, 84-200 Wejherowo
tel.: 510 890 908
e-mail: wejherowo@podr.pl